

Література

1. Измерение развития ИКТ: Новые тенденции, новые проблемы // Симпозиум по всемирным показателям в области / ИКТ. - Хиросима, Япония. – 2016. - №1 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.itu.int/en/itu/news/Documents/2016_ITUNews01-ru.pdf
2. Ісмайлов К.Ю. Кримінальна розвідка з відкритих джерел як інструмент збирання оперативної інформації / К.Ю. Ісмайлов // Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 29 квітня 2016 р.). – Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2016. – С. 84-87.
3. Конвенція «Про кіберзлочинність» / Рада Європи // від 23.11.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_575
4. В. Б. Дзюндзюк «Поява і розвиток кіберзлочинності» / В.Б. Дзюндзюк. // Державне будівництво : електрон. наук. фах. вид.. – Харків 2013. – № 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2013_1_3
5. Світова та українська практика боротьби з кіберзлочинністю / М.Ю. Літвінов // Право і Безпека : наук. журн.. – Харків. – 2014. - № 1. – 160 С. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2014_1_18

ДЕЯКІ НЕДОЛІКИ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ КІБЕРБЕЗПЕКИ

Русс Я.В.

*курсант 312-го взводу факультету № 3
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Ісмайлов К.Ю.

*кандидат юридичних наук, майор поліції
завідувач кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Чинне національне законодавство в сфері протидії кіберзлочинності не задовольняє потреби сучасності та не завжди охоплює всі ключові елементи, які необхідні для ефективної протидії кіберзлочинам.

На сьогодні в Україні діє низка законів та нормативних документів, що охоплюють проблеми забезпечення кібербезпеки держави, це насамперед Конституція України, Кримінальний і Цивільний кодекси, Кодекс про адміністративні правопорушення, Укази Президента, європейські Конвенції ратифіковані Верховною Радою України, та інші нормативно-правові акти.

Зважаючи на стрімкий розвиток кіберзлочинності у світі, а також на чималі збитки, що завдаються нею, питання розробки та впровадження ефективних механізмів протидії злочинам у сфері інформаційно-комунікаційних технологій потребують вирішення як на міжнародному так і національному рівнях.

Незважаючи на начебто розгалужену систему термінів, що описують безпекове поле «кіберпростору», критичною є проблема їх нормативного визначення, насамперед самого поняття «кіберпростір». На цю проблему звернули увагу автори спеціальної доповіді «Зменшуючи системні ризики кібербезпеки», підготовленої на замовлення ОЄСР. Також цією проблемою займалися такі сучасні науковці: С. Леві, С. Сімондо, М.Кулик, А. Малюк, В. Копилова, О. Карченко, Т. Тропініна, В. Цимбалюк, Б. Чеботаренко та інші. Деякі експерти, наприклад Д. Франсело, вважають, що останім часом термін «кібербезпека» все частіше і частіше використовується, але при цьому багато керівників служб безпеки і просто експерти з інформаційної безпеки досі плутаються в тому, коли і як використовувати цей термін [1].

Переважає більшість українського законодавства в сфері кібербезпеки оперує дефініціями, визначень яких фактично немає. Наприклад, діюче кримінальне законодавство не повністю регламентує правопорушення в сфері кіберзлочинності.

Аналіз джерел національного законодавства свідчить про те, що в правовому полі використовується значна кількість термінів, їх синонімів. Наприклад, в законі України «Про основи національної безпеки України» [1] застосовуються поняття «комп'ютерна злочинність» та «комп'ютерний тероризм», проте їх кодифікація відсутня як в зазначеному, так і в інших нормативних актах. Аналогічна ситуація склалася з поняттям «комп'ютерний тероризм», опис якого відсутній в Законі України «Про боротьбу з тероризмом» [2].

Національний інститут стратегічних досліджень здійснив велику кількість офіційних запитів щодо вирішення проблеми термінологічної невизначеності законодавства України в інформаційній сфері до ключових відомств таких як: Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки, Головне управління розвідки Міністерства оборони України, Міністерство внутрішніх справ та наукових установ (Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору Національної академії наук України, Міжвідомчий науково-дослідний центр з проблем боротьби з організованою злочинністю Ради національної безпеки і оборони України, з метою визначення підходів до основних термінів в даній сфері. Після проведеного аналізу відповідей було сформульовано визначення ключових термінів в сфері кібербезпеки. Зокрема, для поняття «кіберзлочину» фахівцями Національного інституту стратегічних досліджень дане наступне визначення: «кіберзлочин – кримінальна дія, відповідальність за яку передбачено кримінальним законодавством, яка здійснена (здійснюється) у кіберпросторі (або за допомогою його технічних можливостей) і несе у собі суспільну небезпеку».

У 2016 році РНБО затвердила Стратегію кібербезпеки України, цим самим, зробивши, наступний крок у вдосконаленні національної законодавчої бази у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Проте введення в дію цієї Стратегії не дало ніяких результатів, і не вирішило проблеми неузгодженості вказаної сфери українського законодавства. Залишились невирішеними більшість існуючих проблем з понятійно-термінологічною невідповідністю, а подекуди додалися нові. Так, поряд із спірним терміном «кіберзлочин» тепер введено термін «кібербезпека», визначення і походження якого невідоме.

Отже, узагальнюючи вище сказане можна зробити наступні висновки:

1. Незважаючи на наявність цілої низки чинних нормативно-правових документів щодо проблем забезпечення безпеки кіберпростору держави, вони не охоплюють всього

спектру сучасних загроз кібербезпеці держави. Законодавча влада України повинна продовжити допрацювання нормативно-правових актів та надати повне тлумачення ключових понять таких як «кіберпростір», «кібербезпека», «кіберзахист», «кібератака», «кібервійна», «кібертероризм», «кіберзброя», «кіберінфраструктура», «критична кіберінфраструктура», які зможуть ефективно застосовуватись в практиці правоохоронної діяльності.

Література

1. Баранов О.А. Інформаційне право України: стан, проблеми, перспективи / О.А. Баранов. – К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005 – 316 с.
2. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 року № 964 – IV // Відомості Верховної Ради України - №39. – 2003 р. – ст. 351.
3. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 року № 638 – IV // Відомості Верховної Ради України - №25. – 2003 р. – ст. 180.

ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КІБЕРЗЛОЧИНІВ

Коваль О.І.

курсант 312 взводу факультету №3
Одеського державного університету внутрішніх справ

Ісмайлов К.Ю.

*кандидат юридичних наук, майор поліції
завідувач кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення
Одеського державного університету внутрішніх справ*

Інформаційні злочини - суспільно небезпечні посягання, які зустрічаються все частіше та їх суспільна небезпечність з кожним днем зростає. Це зумовлене прискореним розвитком науки й технологій у сфері комп'ютеризації, а також постійним і стрімким розширенням сфери застосування комп'ютерної техніки.

Варто звернути увагу на те, що український законодавець приділяє значну увагу цій проблемі: новий Кримінальний кодекс України (2001року) вперше передбачив самостійний розділ про ці злочини - розділ XVI «Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж, але потребує вдосконалення хоча б на рівні тлумачення основних понять, таких як: кіберзлочинність, кіберзлочини та інше.

Історія у сфері комп технологій показала, що розвиток і прогрес, супроводжуються не тільки позитивними, а й негативними явищами. Хоча комп'ютеризація спростила процеси, полегшила їх існування та змінила уявлення про роботу, кар'єру, проте вона зробила незахищеним суспільство. Тому вирішення питань, які стосуються комп'ютеризації стали такими актуальними та потребують системного, стратегічного підходу [1, с.134]. Питання кіберзлочинності та аналіз окремих елементів злочинів